

Een ander beleid is mogelijk

Op dinsdag 25 november legde in het basisonderwijs bijna 28% van de personeelsleden het werk neer. Niet met volle goesting, wel met volle overtuiging. Ze kwamen zo op voor de rechten van alle onderwijspersoneelsleden, voor rechtvaardige pensioenen en een eerlijke verdeling van de lasten.

Snijden in de index is snijden in onze welvaart.

Staking: de reden is duidelijk
De ongerustheid én de boosheid in de leerarskamers is groot. Dat bewijzen ook de uitslagen van de blitzbevraging die we de tweede week van november samen met de collega's van COC lanceerden. Op enkele dagen tijd vulden meer dan 6000 collega's de korte enquête in. Ruim 1 op de 4 respondenten zullen een bijverdienste zoals een flexi-job zoeken als hun job financieel minder aantrekkelijk wordt. 1 op de 5 wil het onderwijs zelfs verlaten. Collega's vrezen ook voor een nog groter lerarentekort als een job in onderwijs zijn financiële aantrekkingskracht verliest. Met als gevolg meer ongediplomeerde mensen voor de klas en een daling van de onderwijskwaliteit.

Er zijn compensaties mogelijk, zo beamen de respondenten. De groepsverzekering is er een van, maar ook maaltijdcheques of een hospitalisatieverzekering zouden de pil kunnen verzachten als de federale regering echt zijn plannen doorzet.

Federaal begrotingsakkoord
De ochtend voor de start van onze driedaagse stakingsactie kwam de regering De Wever met een meerjarenbegroting. Het leek alsof alles nu in kannen en kruiken was, al moet het allemaal nog in het parlement besproken worden en moeten de wetteksten nog geschreven worden. Eén ding staat vast: de werknemers komen er opnieuw bekaaid van af en de ambtenaren, dus ook jij, blijven een geliefd doelwit.

Het akkoord bevat enkele belangrijke bijstellingen voor onze pensioenen. Periodes van

ziekte, de moederschapsrust en de landingsbanen worden volledig gelijkgesteld voor de berekening van je vervroegd pensioen en zullen dus niet meer tot een malus leiden. Het eerste loopbaanjaar telt ook mee voor je pensioendatum, tenminste als je 104 dagen gewerkt hebt. Onze acties én ons doorgedreven en technisch onderlegd onderhandelen hebben wel degelijk impact gehad. Toch blijven de gevolgen voor deeltijds werkenden, laagste inkomens en specifieke beroepsgroepen bijzonder hoog!

Maar dat is niet alles. Omdat er meer uitgaven worden gedaan voor defensie én omdat de initiële plannen van de regering wat al te optimistisch ingeschat waren, moesten er nog meer middelen gevonden worden om toch ten minste aan de Europese normen te voldoen. Die gaat de regering onder andere halen door te morrelen aan de index, de BTW op bepaalde producten te verschuiven van 6 naar 12% en de accijnzen op gas en stookolie te verhogen. Ook het remgeld verhoogt en de belofte om meer netto over te houden van je loon wordt in deze regeerperiode niet meer ingelost. De werknemers betalen dus de rekening. De koopkracht neemt af.

Een inperking van de index voor lonen boven de 4000 euro bruto raakt bijna de helft van de Belgische werknemers. Ook een personeelslid in onderwijs met enige anciënniteit zal hierdoor geraakt worden. Wie vandaag een brutoloon van 5000 euro heeft zal in 2026 door de aangepaste indexering 20 euro minder loonsverhoging krijgen (zie tabel). In 2028 is dat al 45,3 euro. Als je dat allemaal bij elkaar telt dan lijdt die collega na 30 jaar

	Verlies/maand 2026	Verlies/maand 2028	Gecumuleerd verlies na 30 jaar
5000	€ 20	€ 45,3	€ 23.552
6000	€ 40	€ 85,7	€ 45.428
7000	€ 60	€ 126,9	€ 67.304
8000	€ 80	€ 168	€ 89.180

een verlies van 23.552 euro. Een aanzienlijk bedrag! En als je loon lager ligt dan bij een normale indexering het geval zou zijn, dan zal ook je pensioenbedrag, dat hierop berekend wordt, lager liggen. Daar bovenop is ook iedereen die een uitkering krijgt die meer bedraagt dan 2000 euro bruto de dupe.

En de zwaarste schouders? Die komen met een beperkte verhoging van de effectentaks en een iets hogere belasting voor managementvennootschappen opnieuw goed weg, wat de regeringspartijen ook beweren.

Kortom, de meerjarenbegroting is eerder een rekenoefening dan een grondig doordachte hervorming. Een typisch Belgisch compromis ook met een duidelijke rechtse stempel. Naar de alternatieven, die vakbonden en internationale instellingen voorlegden, werd niet geluisterd. Opnieuw wordt er gerekend op heel wat terugverdieneffecten die niet zeker zijn.

Ons oordeel
Het begrotingsakkoord treft vooral de werknemers. Nochtans gaat het goed met onze economie. Er waren nog nooit zoveel mensen aan het werk en de winsten in onze bedrijven blijven nog steeds stijgen, zo laat de Nationale Bank van België weten. Toch profiteren de werknemers niet mee. Er komen geen hogere lonen, integendeel. De indexering wordt beperkt. Daardoor krijgt de overheid ook minder inkomsten. Want lagere lonen betekenen ook lagere belastinginkomsten en minder sociale bijdragen. Door meer flexijobs, meer studentenarbeid, meer vrijwillige overuren ... ondergraaft de overheid die sociale zekerheid nog meer.

De hervorming van de onderwijspensioenen is onrechtvaardig hard. Daar blijven we op hameren en we blijven gaan voor aanpassingen en compensaties.

Het morrelen aan de index is onaanvaardbaar. Het is een eerste stap naar een verdere uitholling van een systeem dat er in moeilijke tijden altijd voor heeft gezorgd dat onze economie bleef draaien door een behoud aan koopkracht. Snijden in de index is snijden in onze welvaart. Het huidige indexeringsmechanisme blijft de beste bescherming tegen de levensduurte. Onze oproep is duidelijk: handen af van de index.

De vakbonden legden een alternatieve begroting voor, gebaseerd op de aanbevelingen van niet zomaar de eerste de beste organisaties. Samen met de Europese Commissie willen we een afbouw van subsidies voor professionele diesel en een afbouw van het gebruik van de tankkaart voor privédoeleinden. Samen met het Planbureau wijzen we erop dat de steun aan bedrijven voor Onderzoek en Ontwikkeling via de aftrek voor innovatie-inkomsten niet werkt. Samen met het Rekenhof stellen we vast dat de subsidies aan bedrijven voor eerste aanwervingen de werkgelegenheid niet stimuleert. Ook de BTW kan beter geïnd worden, daar zijn we bij de slechtste leerlingen in de Europese klas. Tel daarbij dan nog de inkomsten die de staat verliest aan flexijobs, studentenarbeid en de wildgroei aan managementvennootschappen en voilà, we hebben al 6,77 miljard gevonden. Een ander beleid IS mogelijk. Het is een kwestie van politieke wil.

Dit artikel (inhoud en cijfers) is gebaseerd op wat we weten op 9-12-2025.

TEKST
Lies Van Rompaey